

EMDR bij exhibitioneren: een gerandomiseerd onderzoek naar het verminderen van deviante seksuele arousal

Gepubliceerd: 16-07-2015 Laatste bijgewerkt: 16-04-2024

A) Testen of het EMDR verslavingsprotocol van Hornsveld en Markus (2014) als interventie binnen vier sessies leidt tot een afname van deviante seksuele arousal bij exhibitionisten B) Onderzoeken of dit behandel-effect stabiel is C) Onderzoeken of het...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Seksuele disfuncties, stoornissen en genderidentiteit
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON55525

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

EMDR bij exhibitionisme

Aandoening

- Seksuele disfuncties, stoornissen en genderidentiteit

Synoniemen aandoening

Potloodventen, Schennispleging

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: De Forensische Zorgspecialisten (DFZ)

Overige ondersteuning: De Forensische Zorgspecialisten

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Deviante arousal, EMDR, Exhibitionisme, Seksueel delinquent

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De voornaamste uitkomstmaat is de fysiologische arousal die gemeten zal worden met de E4 polsband van Empatica, een instrument dat gedragen aan de pols de lichaamstemperatuur, hartslag en huidgeleiding registreert. Metingen zullen worden gedaan vóór de eerste behandelsessie, na de laatste behandelsessie en na een follow-up periode van acht weken. Deelnemers luisteren tijdens de meting naar een geluidsopname van een geïndividualiseerd script dat gebaseerd is op hun meest opwindende herinnering aan het exhibitioneren. De verschillende fysiologische gegevens zullen gecombineerd worden tot een enkele overall maat voor fysiologische arousal.

De gezonde controlegroep wordt eenmalig gemeten. Deze meting zal gelijk zijn aan de meting vóór de eerste behandelsessie van de groep exhibitionisten.

Secundaire uitkomstmaten

In samenwerking met justitie zal na een follow-up periode van één en vijf jaar, getracht worden om gegevens over nieuwe politiecontacten op te vragen voor alle deelnemers uit de patientenpopulatie. Het gaat dan om nieuwe aanhoudingen inzake seksueel grensoverschrijdend gedrag en in het bijzonder met betrekking tot schennispleging.

Voor de pilotstudie geldt dat er geen justitiële gegevens opgevraagd zullen worden.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Binnen de forensische psychiatrie bestaat een behoefte aan het ontwikkelen van gerichte interventies en/of richtlijnen voor de behandeling van specifieke criminogene factoren. Bij seksueel delinquenten is deviante seksuele arousal een specifieke criminogene factor. In dit onderzoek zal gekeken worden of de interventie Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) effectief is in het verminderen van deviante seksuele arousal, bij mannen die exhibitioneren. De hypothese is dat EMDR behandeling van exhibitionisten, volgens het verslavingsprotocol van Hornsveld en Markus (2014), binnen vier sessies leidt tot een significante afname van fysiologische arousal, opgewekt met een deviant seksueel script. Daarnaast wordt verwacht dat hierdoor het risico van recidive afneemt.

Bij een eerste analyse van de data uit het lopend onderzoek lijkt het zo te zijn dat de gezonde medewerkers uit het onderzoeksteam, die werden gebruikt op de procedure en de apparatuur te testen, duidelijker arousal-patronen laten zien, dan de exhibitionisten die tot nu toe aan het onderzoek hebben deelgenomen. Om beter onderbouwde uitspraken te kunnen doen is het wenselijk de gemeten resultaten af te zetten tegen een gezonde controle groep.

Doel van het onderzoek

- A) Testen of het EMDR verslavingsprotocol van Hornsveld en Markus (2014) als interventie binnen vier sessies leidt tot een afname van deviante seksuele arousal bij exhibitionisten
- B) Onderzoeken of dit behandel-effect stabiel is
- C) Onderzoeken of het behandel-effect het risico van recidive verlaagt
- D) Onderzoeken of de gemeten fysiologische reacties van de onderzoeksgroep lager zijn dan van een gematchte gezonde controle groep

Op basis van deze doelen zijn de volgende hypothesen geformuleerd;

- 1) Verwacht wordt dat EMDR behandeling van exhibitionisten, volgens het verslavingsprotocol van Hornsveld en Markus (2014), binnen vier sessies leidt tot een afname van fysiologische arousal, opgewekt met een deviant seksueel script.
- 2) Verwacht wordt dat die afname van fysiologische arousal groter is dan bij een vergelijkbare controlegroep die vier individuele cognitief gedragstherapeutische gesprekken gericht op deviante seksuele arousal ondergaan.
- 3) Verwacht wordt dat de verschillen tussen beide groepen bij follow-up meting na acht weken blijven bestaan.
- 4) Op de lange termijn (1-5 jaar) wordt verwacht dat de groep exhibitionisten die met EMDR is behandeld, minder nieuwe politiecontacten heeft gehad naar

aanleiding van schennispleging, dan de controlegroep.

5) Verwacht wordt dat exhibitionisten fysiologisch minder general arousal laten zien in reactie op hun exhibitionistische fantasieën ten opzichte van mannen uit de gezonde controlegroep.

Onderzoeksopzet

Het betreft een gerandomiseerd gecontroleerd experiment (RCT). De deelnemers worden direct na de intake benaderd voor medewerking aan het onderzoek. Na informed consent worden ze at random toegewezen aan de experimentele- of controle conditie. De experimentele conditie bestaat uit vier EMDR sessies gericht op de aantrekkingskracht en deviante seksuele opwindning bij het exhibitioneren. De controleconditie bestaat uit vier cognitief gedragstherapeutische gesprekken gericht op impulscontrole over deviante seksuele arousal en exhibitioneren. Beide behandelingen hebben een vijfde afrondende sessie.

Voor de pilotstudie geldt dat deelnemers geworven zullen worden die al langer bij onze instelling in behandeling zijn. De vijfde afrondende sessie van de behandeling wordt in de pilotstudie gecombineerd met de eindmeting.

De gezonde controlegroep zal geworven worden via de website 'proefbunny'. Daarnaast zullen onderzoekers flyers uitdelen bij grote evenementen. Wanneer kandidaten interesse hebben wordt aan hen de desbetreffende informatiefolder gestuurd. Wanneer ze tot deelname bereidt zijn zal er een afspraak gemaakt worden en wordt voorafgaand aan de meting nogmaals de informatiefolder doorgenomen en het informed consent formulier getekend.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Een groep krijgt vier EMDR sessies aangeboden. Een andere groep krijgt vier cognitief gedragstherapeutische gesprekken. Beide behandelingen zijn specifiek gericht op deviante seksuele arousal. Beide behandelingen worden afgesloten met een vijfde, afrondende sessie. Voor de pilotstudie geldt dat alle deelnemers de EMDR behandeling aangeboden krijgen. De vijfde, afrondende sessie wordt gecombineerd met de eindmeting.

Inschatting van belasting en risico

Er zitten geen veiligheidsrisico's aan de behandelingen. Zowel de EMDR behandeling als de cognitieve gedragstherapie kan enige schaamtegevoelens met zich meebrengen doordat er rechtstreeks ingegaan wordt op privacygevoelige onderwerpen (seksuele arousal). De klinische praktijk wijst uit dat dergelijke gevoelens goed te verdragen zijn en tevens kunnen helpen bij de verwerking van de problematiek. Voorts kan het zijn dat deelnemers even moeten wennen aan het dragen van het horloge voor het meten van arousal. De belasting betreft, naast de vier behandelingsessies van een uur, een afrondingssessie van drie kwartier en vier sessies van drie kwartier voor het verrichten van de metingen.

Voor de pilotstudie geldt dat de afrondingssessie van de behandeling

gecombineerd wordt met de eindmeting en dat er geen follow-up meting is. De belasting voor deelnemers in de pilotstudie is daardoor twee sessies van drie kwartier minder.

De gezonde controlegroep wordt onderworpen aan een eenmalige meting. Deze sessie duurt drie kwartier tot een uur.

Deelnemers zijn te allen tijde vrij om zich terug te trekken uit het onderzoek, zonder dat dit negatieve consequenties heeft voor de rest van de behandeling.

Contactpersonen

Publiek

De Forensische Zorgspecialisten (DFZ)

Willem Dreeslaan 2
Utrecht 3515 GB
NL

Wetenschappelijk

De Forensische Zorgspecialisten (DFZ)

Willem Dreeslaan 2
Utrecht 3515 GB
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Leeftijd tussen 18 en 70 jaar
- Mannelijk geslacht
- Deelnemers kunnen aangeven dat er sprake is geweest van een (deels) positieve beleving bij het exhibitioneren

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Aanwezigheid van een ernstig psychiatrisch toestandsbeeld zoals een psychotische stoornis, depressieve stoornis in enge zin, bipolaire stoornis of organisch mentale stoornis
- Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal
- Leeftijd onder de 18 jaar of boven de 70 jaar

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	10-08-2015
Aantal proefpersonen:	99
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 16-07-2015

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Goedgekeurd WMO

Datum: 24-11-2016

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Goedgekeurd WMO

Datum: 25-02-2021

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL52658.078.15